

רמב יבמות דף ה עמוד א תלמוד בבלי המבואר "שפה ברורה – עוז והדר" (ליום שבת קודש)

60 לגופו ואינו מיותר ללמד שעשה דוחה לא תעשה אף בלאו השוה
 61 בכל. שהרי אם לא שחידשה התורה שהעשה של תגלחת זקן
 62 המצורע דוחה את אזהרת הכהנים מהשחתת זקנם, סִלְקָא דְעִתְקָה
 63 אֲמִינָא, שאף שלא בעלמא שאינו שוה בכל נדחה כפי שלמדנו
 64 מ'ראשו', מכל מקום איסור השחתת הזקן בכהנים אינו נדחה, ואף
 65 שאינו שוה בכל, כי שְׂאֵנִי פְהִינִים הוּאִיל וְרִיבָה פְהִן הַכְּתוּב מִצֹּת
 66 וְתִירוֹת שְׂאֵינִם נוהגות בישראל, לכן האיסורים שנאמרו בהם
 67 חמורים יותר, ועל כן היינו סבורים לומר שְׂאֵינִי לְאוּ של כהנים
 68 שְׂאֵינִי שְׁוֶה כְּבָל לֹא דְהִי הַעֲשֵׂה אֵת הַלֵּאוּ. ולכך קָא מְשַׁמְעֵי לֵן 'זקנו'
 69 דְדְחִי עֲשֵׂה אֵף לֵאוּ שֶׁל כְּהוֹנֵה. וכיון שצריך הכתוב לגופו ללאו
 70 שאינו שוה בכל בכהנים שנדחה מפני העשה, שוב אין לנו מקור
 71 שלא השוה בכל נדחה מפני עשה.
 72 הגמרא מביאה מקור אחר לדין עשה דוחה לא תעשה: אֲלֵא אֲתֵינָא
 73 לאו השוה בכל שנדחה מפני עשה מ'ראשו', האמור בתגלחתו
 74 השניה של המצורע המיטהר, הנדרש כדרשתו דְהִךְ תִּנְאֵה אַחֵר,
 75 ולא כדרשת הברייתא המובאת לעיל הדורשת אותו להיתר
 76 הקפת פאות המצורע. דְתִנְיָא, 'ראשו' מה תלמוד לומר – למה
 77 הוצרכה התורה לפרט שהמצורע צריך לגלח את ראשו, והרי כבר
 78 נאמר 'גלח את כל שערך' ובכלל זה גם ראשו. ולא יתכן שבא
 79 הכתוב להחיר את הקפת פאת ראשו של המצורע, שהרי גם בלא
 80 זה בתגלחתו של המצורע אין משום איסור 'לא תקיפו פאת
 81 ראשכם', שכן הוא מגלח את כל ראשו כאחד, והקפת כל הראש
 82 לאו שמיה הקפה. אלא לְפִי שְׂנַאֲמַר בְּנוֹזֵר (במדבר 1 ח) 'תער לא יעבר'
 83 עַל רֵאשׁוֹ, שֹׁמֵעַ אֲנִי אֵף (מצורע נוזיר) [נוזיר מצורע] – נוזר שעלתה
 84 בו צרעת שדינו כן, ולא יגלח את שער ראשו כשבא להיטהר, לכך
 85 תלמוד לומר 'ראשו', לרבות את ראשו של הנוזר המיטהר
 86 מצרעתו, שמחויב הוא בתגלחת, ונדחה הלאו של 'תער לא יעבר'
 87 על ראשו מפני מצות עשה של גילוח המצורע. ומכאן הוא המקור
 88 לכלל שעשה דוחה לא תעשה בכל התורה, ואף על גב שגם
 89 איסור גילוח של נוזר הוא לאו שאינו שוה בכל, מכל מקום אם
 90 אינו ענין ללאו שאינו שוה בכל, שהרי כבר למדנו מ'זקנו' שלא
 91 שאינו שוה בכל נדחה מפני עשה, תנהו ענין ללאו השוה בכל
 92 שאף הוא נדחה מפני עשה.
 93 מקשה הגמרא על מקור זה לדין עשה דוחה לא תעשה: והרי אִיכָא
 94 לְמִיפְרָךְ אֵת הַלִּימוּד מְנוֹזֵר לְכָל הַתּוֹרָה, מַה לְנוֹזֵר מְצוּרֵעַ שְׂמִינֵי
 95 שְׁנֵדָחָה אִיסוּרוֹ מִפְּנֵי הַעֲשֵׂה שֶׁל תְּגַלַּח מְצוּרֵעַ. שְׂכָן וְשִׁנּוּ לְאִיסוּרוֹ
 96 שֶׁל הַנוֹזֵר בְּשִׂאֲלָה – שִׁיכּוֹל לְהִישָׁאֵל אֲצֵל חֲכָם שִׁיתִיר לוֹ אֵת
 97 נְדִירוֹתָיו. לְפִיכֵךְ יֵשׁ לֹמַר שְׁדוּקָא אִיסוּר נוֹזֵר נְדָחָה מִפְּנֵי עֲשֵׂה, לְפִי
 98 שְׁקִילִים אִיסוּרוֹ מִשָּׂאֵר אִיסוּרֵי הַתּוֹרָה בְּכֵךְ שְׁבִידוֹ לְהִתִּירִים
 99 כְּאִמּוּר, וְאִין לְלַמּוּד מִמֶּנּוּ לְשָׂאֵר אִיסוּרִים שְׁבִתוּרָה שְׂאֵף הֵם
 100 יִדְחוּ מִפְּנֵי עֲשֵׂה.
 101 מוכיחה הגמרא את הסברא האמורה: דָּא לֹא תִימָא הֵכִי – שאם
 102 לא תאמר שאיסורי נוזר קלים יותר משאר איסורים שבתורה
 103 משום שישנם בשאלה, יקשה על הָא דְתִנְיָא לֵן דָּאִין עֲשֵׂה דוֹחָה
 104 לֹא תַעֲשֶׂה וְעֲשֵׂה, ואם שויים איסורי נוזר לשאר איסורי התורה,
 105 לְיַגְמַר – נלמד מְנוֹזֵר שאף עשה ולא תעשה נדחים מפני עשה.
 106 שהרי מלבד שמוזהר הנוזר שלא יגלח את שערו בלאו של 'תער
 107 לא יעבר על ראשו', מצווה הוא על כך אף בעשה של 'קְדוּשׁ הִיָּה
 108 גְּדֵל פְּרַע שְׁעַר רֵאשׁוֹ' (שם), ומכל מקום מציוו שדוחה עשה של
 109 גילוח מצורע גם את הלאו וגם את העשה שבגילוח נוזר. אֲלֵא
 110 מְנוֹזֵר מֵאֵי מַעֲמָא לֹא גְמָרִינֵן לְכָל הַתּוֹרָה שֶׁעֲשֵׂה דוֹחָה לֹא תַעֲשֶׂה
 111 ועשה, הלא בהכרח הוא משום דְאִיכָא לְמִיפְרָךְ מַה לְנוֹזֵר שְׂכָן וְשִׁנּוּ
 112 בְּשִׂאֲלָה, אִם כֵּן הֵכָא נָמִי, אֵף לֹא תַעֲשֶׂה בְּלַבַּד אִין לְלַמּוּד מְנוֹזֵר
 113 שהיא נדחה מפני עשה, משום דְאִיכָא לְמִיפְרָךְ מַה לְנוֹזֵר שְׂכָן וְשִׁנּוּ
 114 בְּשִׂאֲלָה.
 115 ומשום כך חזרת בה הגמרא מכל הדרשות האמורות, ושבה
 116 ללמוד מכלאים בציצית: אֲלֵא לְעוּלָם מְקוּר דִּין עֲשֵׂה דוֹחָה לֹא
 117 תַעֲשֶׂה אֵף לְדַעַת חֲכָמִים הוּא

1 מקשה הגמרא: תִּינַח לְתִנְיָא דְהִי רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל, שְׁלִישִׁיתוּ מִיּוֹתֵר
 2 'צמר ופשתים', ועל כן פנויה הפרשה לדרוש ממנה סמוכין
 3 ולהתיר כלאים בציצית, ומכאן למדנו שבכל התורה עשה דוחה
 4 לא תעשה. אבל לְרַבִּי הַחֹלְקִים על תנא דבי רבי ישמעאל ואינם
 5 סוברים שבגדים האמורים סתם הם דווקא צמר ופשתים, מִנְאֵה לְהוּ
 6 – מנין להם שעשה דוחה לא תעשה, והרי לשיטתם 'צמר ופשתים'
 7 האמורים בפרשת כלאים נצרכים לגופם, ללמד שלא אסרה
 8 התורה בלבישה אלא בגד שעשוי מצמר ופשתים יחד. ונמצא
 9 שפרשיות כלאים וציצית אינן מופנות לדרשת סמוכים, ואם כן
 10 יתכן שכלאים אסורים גם בציצית.
 11 משום קושיא זו מביאה הגמרא מקור אחר שעשה דוחה לא
 12 תעשה: נִפְקָא לְהוּ לְחַכְמִים שֶׁעֲשֵׂה דוֹחָה לֹא תַעֲשֶׂה מ'ראשו'
 13 האמור בתגלחתו השניה של המצורע המיטהר מצרעתו. דְתִנְיָא,
 14 נִאֲמַר בְּפִרְשַׁת מְצוּרֵעַ (ויקרא יד ט) 'הִזְיָה בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי יִגְלַח אֵת כָּל
 15 שְׁעָרוֹ, אֵת רֵאשׁוֹ וְאֵת זָקְנוֹ וְאֵת גִּבַּת עֵינָיו וְאֵת כָּל שְׁעָרוֹ יִגְלַח' וְגו',
 16 'ראשו' מה תלמוד לומר – למה הוצרכה התורה לפרט שהמצורע
 17 צריך לגלח את ראשו, והרי כבר נאמר 'גלח את כל שערך' ובכלל
 18 זה גם ראשו. מבאת הברייתא: לְפִי שְׂנַאֲמַר (שם יט כז) 'לֹא תִקְפוּ
 19 (אֵת) פְּאֵת רֵאשְׁכֶם', שאסרה התורה על כל איש מישראל לגלח
 20 את פאות ראשו, שֹׁמֵעַ אֲנִי שְׂאֵף מְצוּרֵעַ כֵּן, ואף שמצווה לגלח את
 21 כל שערותיו מכל מקום יאסר בגילוח ראשו, לכך תלמוד לומר
 22 'ראשו', שמצורע חייב לגלח את כל ראשו. הרי שהעשה של
 23 תגלחת מצורע דוחה לא תעשה של 'לא תקיפו פאת ראשכם',
 24 ומכאן אנו למדים לכל התורה שעשה דוחה לא תעשה. ולכן
 25 היתה התורה צריכה לומר באחות אשה 'עליה', כדי ללמד ששם
 26 לא ידחה העשה את הלא תעשה.
 27 מפרשת הגמרא את דברי הברייתא: וְקָא כְּבַר הָאֵי תִנְיָא שֶׁל
 28 הברייתא, שאף הקפת הפאות יחד עם הקפת כָּל הָרֵאשׁ, אֵף זֶה שְׂמִינֵה
 29 הַקֶּפֶה הַאֲסוּרָה בְּלֵאוּ שֶׁל 'לא תקיפו'. ואין אומרים שאיסור 'לא
 30 תקיפו' הוא רק באופן שמגלח את פאותיו בלבד ומשיר את שער
 31 ראשו, ולא כשמגלח את כל שערות ראשו. ומאחר שלדעת תנא
 32 זה אף הקפת כל הראש בכלל הקפה, לכן הוצרך הכתוב לשיטתו
 33 ללמדנו שיהיה המצורע מותר לגלח את כל שערות ראשו. אבל
 34 למאן דאמר 'הקפת כל הראש לאו שמה הקפה', בין כך אין
 35 המצורע עובר על איסור הקפה, שהרי הוא מגלח את כל שער
 36 ראשו כאחד ואינו משייר את שער הראש.
 37 הגמרא מקשה על הלימוד מהקפת ראש המצורע שעשה דוחה
 38 לא תעשה: אִיכָא לְמִיפְרָךְ עַל לִימוּד זֶה, מַה לְלֵאוּ דְאִיסוּר הַקֶּפֶה
 39 שְׂכָן הוּא לְאוּ שְׂאֵינִי שְׁוֶה כְּבָל – שאין איסור זה נוהג בכל ישראל,
 40 שהרי הנשים אינן אסורות בו, ועל כן לא תעשה זה קל יותר וניתן
 41 להדחות מפני עשה. אבל איסור אחות אשה שוהה בכל, שהרי
 42 כשם שהאיש מוזהר שלא לבוא על אחות אשתו, כך היא מוזהרת
 43 שלא יבוא עליה בעל אחותה. ומנין שאף לאו זה נדחה מפני עשה,
 44 עד שהוצרך 'עליה' ללמדנו שאין לאו זה נדחה מפני עשה דיבום.
 45 הגמרא מביאה מקור אחר לדין עשה דוחה לא תעשה: אֲלֵא אֲתֵינָא
 46 [–למדנו] דִּין עֲשֵׂה דוֹחָה לֹא תַעֲשֶׂה מ'זקנו' האמור בתגלחתו
 47 השניה של המצורע המיטהר מצרעתו. דְתִנְיָא, 'זקנו' שנאמר
 48 בכתוב האמור מַה תִּלְמֹד לֹמַר, הִרִי כְּבַר נִאֲמַר 'גלח את כל
 49 שערך' ובכלל זה גם זקנו. אלא לְפִי שְׂנַאֲמַר בְּכַהֲנִים (שם כא ה) וּפְאֵת
 50 זָקְנָם לֹא יִגְלַחוּ, שֹׁמֵעַ אֲנִי אֵף פְהִן מְצוּרֵעַ כֵּן, ואף שמצווה לגלח
 51 את כל שערותיו, אם כהן הוא אסור לו לגלח את זקנו, לכך תלמוד
 52 לומר 'זקנו', שאף כהן מצורע מגלח את כל שערו ואף את זקנו.
 53 ומכאן למדנו לכל התורה שלא תעשה נדחה מפני עשה. ואף שגם
 54 איסור התגלחת אינו שוה בכל (כמו איסור הקפת הראש), שהרי
 55 הנשים אינן מצוות באיסור השחתת זקן, וְאוּלָם אִם אֵינּוּ עֵינֵן לְלַמּוּד
 56 שְׁלֵאוּ שְׂאֵינִי שְׁוֶה כְּבָל נְדָחָה מִפְּנֵי עֲשֵׂה, שהרי כבר למדנו זאת
 57 מ'ראשו' כמבואר לעיל, תְּנִיחוּ עֵינֵן לְלַמּוּד שְׁגַם לְאוּ הַשְּׁוֶה כְּבָל
 58 נְדָחָה מִפְּנֵי עֲשֵׂה.
 59 הגמרא מקשה על הלימוד מ'זקנו': וְהִרִי אֲבֵיתִי אֵיזְטְרִיף 'זקנו'

יבמות דף ה עמוד ב תלמוד בבלי המבואר "שפה ברורה – עוז והדר" (ליום שבת קודש) רמה

58 זכי תיקרא [ו-ואם תאמר] גילף [נלמד] שעשה דוחה לא תעשה
59 שיש בו כרת ממילה בזמנה שהיא דוחה את השבת, ואפילו
60 שהוצאת דם בשבת היא מלאכה שיש בה כרת, הרי יש לפרוך
61 לימוד זה, שהרי מה למילה שכן נכרתו עליה שלש עשרה פירות,
62 ונחשבת כאילו יש בה כמה מצוות עשה, ועל כן היא דוחה אפילו
63 לא תעשה שיש בו כרת, אבל שאר עשין שבתורה, כגון עשה של
64 יבום, מנין לנו שידחה אף לא תעשה שיש בו כרת.
65 ואם תאמר שיש ללמוד שכל עשה דוחה לא תעשה שיש בו כרת
66 מקרבן פסח ששחיתו דוחה את השבת, הלא יש לפרוך, מה
67 לפסח, שכן הנמנע מעשייתו ענוש פרת, ומשום חומרתו דוחה הוא
68 אף לא תעשה שיש בו כרת, ואין ללמוד ממנו על שאר עשין.
69 שמא תאמר ללמוד מקרבן תמיד ששחיתו דוחה את השבת,
70 הלא אף לימוד זה יש לפרוך, מה לקרבן תמיד שכן הוא תורה,
71 שהרי בכל יום מקריבים אותו בבוקר ובין הערבים, ואין ללמוד
72 ממנו על שאר עשין.
73 מתרצת הגמרא: אכן מקרא – ממצוה אחת בלבד מן האמורות
74 לעיל לא אתיא – אי אפשר ללמוד שעשה דוחה לא תעשה שיש
75 בו כרת, אבל מכל מקום תיתי [נלמד] שכל עשה דוחה לא תעשה
76 שיש בו כרת מתקתי – משתים מהמצוות האמורות לעיל יחד. ועל
77 לימוד זה אי אפשר לפרוך כפי שהקשתה הגמרא, כי מאחר שלכל
78 אחת מהן פירכא נפרדת, יש ללמוד מהצד השהו שבהם לכל
79 התורה.
80 דוחה הגמרא: מהי תיתי – מאיזה שתי מצוות נלמד לכל התורה,
81 אם תאמר ללמוד זאת ממילה ופסח שדוחים את השבת, הרי יש
82 לפרוך פירכא השהו בשניהם, מה לנמנע מעשיית קרבן פסח או
83 לנמנע ממצוות מילה שכן ענוש פרת, ועל כן עשייתם דוחה לא
84 תעשה שיש בו כרת, אך שאר עשין אינם דוחים לא תעשה שיש
85 בו כרת.
86 וכן מפסח ותמיד שדוחים את השבת אי אפשר ללמוד לשאר
87 עשין, שהרי יש לפרוך מה לפסח ותמיד שכן הם צורף גבוה
88 וקרבים על גבי המזבח, מה שאין כן בשאר עשין שאינם צורף
89 גבוה.
90 ואף ממילה ותמיד אין ללמוד על שאר עשין שידחו לא תעשה
91 שיש בו כרת, שכן מה למילה ותמיד שישינו לפני תדבור בהר סיני
92 במתן תורה, שהרי על המילה כבר נצטוה אברהם וזרעו אחריו.
93 וכן את קרבן התמיד הקריבו לפני מתן תורה, ואלו יבוא דאמר
94 עולה שהקריבו וישראל פתקודם מתן תורה, עולה תמיד הוה
95 [היתה]. ועל כן הם דוחים לא תעשה שיש בו כרת, אך בעשה
96 בעלמא כגון יבום שניתן בסיני, אין לומר שידחה לא תעשה שיש
97 בו כרת.
98 ואם נבוא ללמוד מפילהו – ממילה פסח ותמיד לשאר עשין, נמי
99 נפרוך, שכן ישנו לפני תדבור, שהרי הפסח קרב במצרים קודם מתן
100 תורה. אם כן אין מקור שעשה דוחה לא תעשה שיש בו כרת, ושוב
101 יקשה למה הוצרכה התורה למעט מעליה שלא ידחה יבום לא
102 תעשה שיש בו כרת.
103 מתרצת הגמרא: אלא איצטריך עליה משום דלכא דעתך אמין
104 שעשה ידחה לא תעשה שיש בו כרת, משום דתיתי ללמוד לדין
105 זה מכבוד אב ואם. דתניא, יכול יהא כבוד אב ואם דוחה שבת,
106 תלמוד לומר (ויקרא יט א) איש אמו ואביו תיראו ואת שבתתי תשמרו
107 אני ה'. שאמר הכתוב 'אני ה'', כדי ללמדנו שבולקם – אתה אביך
108 ואמך תיבין בכבודי. מאי לאו – האם אין מדובר באופן דאמר ליה
109 האב לבנו שחוט לי או בשל לי בשבת, שהעושה מלאכות אלו חייב
110 כרת. ומכל מקום מעמא שאין צריך הבן לשמוע לו, הוא רק משום
111 דקתב דתניא 'את שבתתי תשמרו אני ה'', הא לאו הכי – לולי כתוב
112 זה, היה דתי עשה של כיבוד האב איסור מלאכה שהוא בכרת.
113 ומכאן ראייה לשאר מצוות, שדוחות הן אף לאו שיש בו כרת.
114 דוחה הגמרא: לא מדבר הכתוב מאיסור שבת שיש בו כרת,

1 מקרא קמא – מהכתוב הראשון שהובא בגמרא, מסמיכות פרשיות
2 כלאים וציצית. ואין לדחות ולומר שנוצר הכתוב לגופו ואינו
3 מופנה לדרוש ממנו סמוכין, משום דאם בן לימא קרא ציצית
4 תעשה לך, כלשון שהשתמשה בו התורה בעיקר פרשת ציצית
5 שבפרשת שלח לך, לשון 'גדלים' למה לי, אלא שמע מינה שלשון
6 זו נכתבה כדי לאפשר כלאים בציצית, שנתרשה בסמיכות
7 לפרשת כלאים כדי להחיר כלאים בציצית, ומכאן למדנו לכל
8 התורה שעשה דוחה לא תעשה.
9 מקשה הגמרא: והרי האי שינוי הלשון ששינתה התורה וכתבה
10 'גדלים' ולא 'ציצית', לשיעורא – למנין חוטי הציצית הוא דתתא,
11 וללמוד שיש לתת בכל כנף ארבעה חוטים שכשהם נכפלים הרי
12 הם שמונה. שכן מ'גדיל' שהוא לשון כריכה משמע שנים – שני
13 חוטים כרוכים יחד, וממה שנאמר 'גדלים' בלשון רבים, משמע
14 שצריך להטיל בכל כנף מהבגד שני זוגות של חוטים, שהם ארבעה
15 חוטים הכרוכים וקשורים זה עם זה. וציווה התורה, עשה
16 מארבעת החוטים גדיל – חוטים כרוכים יחד, ופולחו מתוכו –
17 ומתוך הגדיל יצאו פתילים [חוטים פרודים], שלא יעשה את
18 החוטים לכל אורכם גדיל בכריכה, אלא בחלקם הסמוך לבגד
19 יעשה גדיל, ולמטה ממנו יהיו פרודים כענפים. ומאחר שהוצרכה
20 התורה לשנות ולכתוב לשון 'גדלים' כדי ללמדנו את מנין
21 החוטים, אין ראייה שפרשה זו מופנית כדי לדורשה בסמוכים.
22 מתרצת הגמרא: אם נכתבה פרשה זו לגופה, אם בן לימא קרא רק
23 'לא תלבש שעמנו צמר ופשתים', תוספת הלשון 'תדו' למה לי, אלא
24 בהכרח שמע מינה שלכן הוסיפה התורה תיבה זו, כדי לאפשר
25 לפרשה זו שנתרשה בסמוכים.
26 מקשה הגמרא: ואפתי אינו מיותר, שהרי מיבעי ליה ליהודי כדי
27 ללמד לתוכף שתי תביעות, שהתופר במחט בשתי תפירות את
28 הצמר והפשתים יחד כדי לחברם הרי זה חיבור, ועובר עליו משום
29 כלאים. ואילו התוכף אותם בתביעה [בתפירה] אחת בלבד אינו
30 חיבור, ואינו עובר עליו משום כלאים, שכן מלשון 'יחדו' משמע
31 שיהיו מחוברים יחד היטב. ואם כן שוב קשה, כיצד נלמד
32 מסמיכות פרשיות כלאים וציצית דין עשה דוחה לא תעשה, והרי
33 אינו מופנה.
34 מתרצת הגמרא: אם נכתב 'יחדו' רק בכדי ללמדנו את הדין
35 האמור, אם בן לתוכף רתמא רק 'לא תלבש צמר ופשתים יחדו',
36 ואילו תוספת תיבת 'שעמנו' למה לי, אלא שמע מינה שנכתבה
37 תיבה זו לאפשר לפרשת כלאים, כדי שנתרשה בסמיכות לפרשת
38 ציצית.
39 מקשה הגמרא: ואפתי אינו מופנה, שהרי מיבעי ליה לתיבת
40 'שעטנו' כדי ללמד שאין הבגד אסור משום כלאים עד שיהא
41 הצמר והפשתים יחד שוע – סרוקים ומוחלקים במסרק היטב יחד,
42 מווי – טוויים כאחד, ונוו – ארוגים כאחד, שכן 'שעטנו' הוא
43 נוטריקון שוע טווי ונוו.
44 מתרצת הגמרא: אלא בוליה – הן דין שוע טווי ונוו והן ייתור פרשת
45 כלאים לדרשת סמוכים, שני לימודים אלו מתיבת 'שעמנו' נפקא.
46 כי אילו היתה כוונת התורה רק ללמדנו שיהיה שוע טווי ונוו,
47 היתה התורה כותבת 'שוע טווי ונוו', ומאחר שכתבה התורה לשון
48 'שעטנו', משמע שהוא כדי לעשותו מופנה. וכמו כן אילו היתה
49 כוונת התורה רק לעשותו מופנה, היתה התורה כותבת 'לא תלבש
50 כלאים צמר ופשתים יחדו', ומאחר שכתבה התורה לשון 'שעטנו'
51 למדנו גם שיהיו שוע טווי ונוו יחד.
52 הגמרא חוזרת לקושיא הראשונה שהקשתה לעיל (א): אשפקן
53 דתתי עשה ודתי לא תעשה נרדא – אכן מצינו מקור לכך שמצוות
54 עשה דוחה לא תעשה בלבד, אבל לא תעשה שיש בו פרת, כגון
55 לאו של אחות אשה, תיקא אשפקן דתי – היכן מצינו שאף לאו
56 כזה נדחה מפני עשה עד דאיצטריך עליה' האמור בפרשת אחות
57 אשה למיכרה – לאוסרה על היבום.